

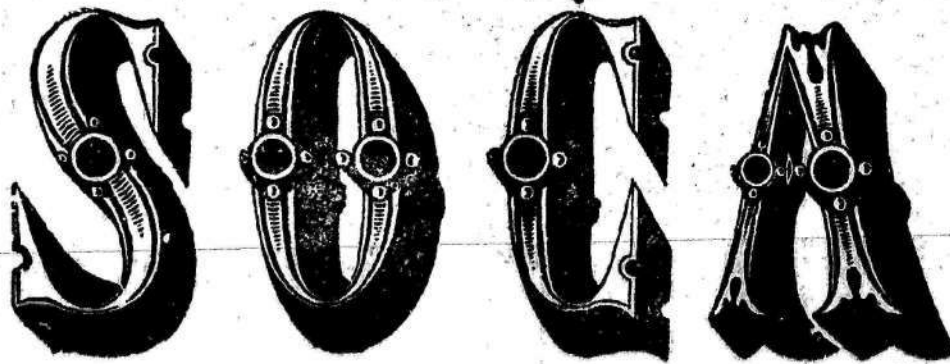
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poclanicah“ se plačuje za navadno tristop. no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za več črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Janežičeva slavnost.

O koroških Slovencih so naši čitatelji še prav malo čitali, tako, da se nam zdi potrebno Janežičevo slavnost bolj obširno popisati. Na Koroškem je bilo dosedaj še prav malo mož, ki bi bili oslavili svoje ime na polji slovenskega slovstva in slovenskega rodoljubja. Ali Koroška rodila je enega moža, ki v rodoljubju, v zaslugah za slovenski rod prevaga veliko večino zasluženih slovenskih mož, katerih izgubo mi Slovenci obžalujemo. Komu pač nij znano ime Janežič; vsak učenec, ko se začne učiti materinsčine, vsak slovenski pisatelj in tudi prosti narod česti v Janežiču mojstra slovenskega jezika in moža, ki je za slovensko slovstvo največ storil. Vzemimo samo Janežičevo slovnico, njegov besednjak, kateri obé deli sti doživeli po več natisov, kar je unicum v zgodovini slovenskega slovstva in če se v poštevmem jermenu Janežičevo veliko delavnost na lepoznanem polju in kot duše društva sv. Mohora, katero društvo šteje danes 27000 udov in je več koristilo Slovincem, kakor vsa druga društva, po tem moramo pač priznati, da ranjki bil je najmarljivnejši in produktivnejši slovenski pisatelj in našemu narodu neizmeren dobrotnik. Nij čuda torej, da so prihтели na Janežičevo slavnost odlični možje iz vseh slovenskih pokrajin, da se svojim prihodom pokažejo svetu, kak velik mož je bil oni, kateremu so koroški domoljubi postavili v primeri njegovim zaslugam sicer skromen spominek, s tem pa vendar lepo pokazali, da vedo kaj so zgubili in kacega velicega moža je dala Koroška slovenskemu narodu. Gotovi pa smo, da je ta spominek le začasen in da morda kesneje slovenski rod bode v srečnejših časih postavil Janežiču spominek kakoršnega vreden je bil ta slovenski velikan.

Evo popis lepe in resnično ginljive slavnosti. Začnimo na postaji v Verbi (Velden). V nedeljo 13. t. m. zjutraj se pred 5 uro došel je vlak iz Štajerskega in Celovega, kateri je prinesel par sto gostov iz Koroške in Štajerske in katere je sprejel slavnostni odbor na postaji. Komaj so se ti gostje odpeljali v rožno dolino v kakih 60 vozih, ko uže po 6 uri pridra iz Beljaka drugi se bolj obljudeni vlak z gosti iz Ljubljane, Trsta, Gorice in drugih krajev na Kranjskem in Primorskem. Mej temi gosti bili so tudi nekateri Hrvatje in petorica Čehov. Tudi ti gostje, njim na čelu kakih 40 Sokolov v prelepi njihovi obleki, mahali so jo peš v rožno dolino do lepega trga

Rožnik, kder so jih čakali vozovi in jih peljali do eno uro oddaljene vasi Sv. Jakob. Po vsej poti je pozdravljal grom možnarjev došle goste in pred vsako vasjo, skoz katero so se peljali, postavljen je bil njim na čast slavolok. Tako dobro vredjenega, slovesnega, ob enem presrečnega sprejema nij bilo še na Slovenskem. Pri sv. Jakobu pozdravljali so goste odborniki in Sokolom je sla naproti domača prav dobra godba. Ko so se gostje nekoliko okrepeali, podalo se je vse k slovesni sv. maši v farno cerkev, pri kateri so peli ljubljanski pevci pod vodstvom vrlega gospoda Štokelja in spremljala jih je celovška godba. V še precej veliki cerkvi se je trlo in mirodvor okoli cerkve je bil tudi poln zbranega občinstva. Po končani maši odšel je Sokol v lepem redu proti Lešam in za njim korakala je velika množica gostov in domačega ljudstva. Kaj l. po bilo je videti dolgo vrsto navdušenih Slovincov pomikati se mej lepim zelenim poljem proti rojstnemu kraju Janežiča. Tam v prijaznih in jako romantičnih Lešah kazala je velika avstrijska zastava kraj slovesnosti; tam blizo zastave je Janežičeva rojstna hiša, kder se zdaj prebivajo stariši in bratje ranjkega in za to hišo je prijazen vrt, kder sta bila dva odra za govornike in pevce in mnoge okusno okinčane barake za postrežbo došlih; ne daleč od odra postavljeni sti bili dve godbi. Na tem jako prostornem in senenatem vrtu zbralo se je okolo 500 raznih gostov in gotovo 6 do 700 domačih ljudi iz rožne doline, ki so vsi željno pričakovali začetek slavnosti.

Točno ob 11. uri začne godba in ko neha en komad, stopi na oder začetnik in za vso lepo slavnost gotovo najbolj zasluženi predsednik slavnostnega odbora, prof. Julij pl. Kleinmayr, nam goriškim Slovincem dobro znan rodoljub, in s prelepim govorom pozdravlja navzoče goste in zbrani narod. Omenil je nekoliko o zgodovini slovenskega jezika in se veselil napredka v slovstvenem zmislu, ker jezik, ki se je še pred nekolikimi leti govoril samo v borni koč slovkmeta, našel je v kratkem času vhod v gledišče, dež. zborni, v šole, sodnije in salone. Tak razvitek, rekel je nadalje, je pa le mogoc v vredjeni državi, kateri na čelu je vladar, ki čuje nad svojimi narodi in kateremu je geslo: viribus unitis. In ker je bil Slovincem vedno zvest vladarski hiši Habsburški, se z veseljem tudi pri tej priliki spominjamo presvetlega cesarja Franca Jožefa, kateremu naj zakličemo navzoči 3kratno „Slava!“ (Dolgotrajni močni Slavaklici). Pozdravljaj je po tem posebno mnogobrojne goste iz sre-

dišča Slovenije, iz bele Ljubljane, iz Gorice, Trsta in Primorja, iz Štajerske in drugih daljnih mest, kder je zastopan slovanski živelj itd.

Na posled je še v jako iskrenih besedah pozdravljaj domače Slovence iz staroslavne Gorotane, ki so po obilem vdeleštvu pokazali, da znajo ceniti velkanske zasluge svojega prvega rojaka. Po končanem govoru nastopili so pevci ljubljanske čitalnice (kakih 24 pevcev) in so peli prav dobro Jenkovo „Molitev.“ Po petju stopi na oder znani, v nekem času edini, gotovo-najstarejši in najiskrenejši boritelj za slovensko reč na Koroškem, č. g. Andrej Einspieler, dež. poslanec itd. v Celovcu. — V dolgem in jako popularnem govoru osvetljuje nevtrudljivo delovanje Janežičevo na slovstvenem polju, njegovo trdno voljo, marljivost in neskončno ljubezen do slovenskega naroda; po tem omenja, da Slovenci znajo čestiti svoje zaslužene može in da kakor slovenski narod, bil je tudi Janežič zvest sinu katoliške cerkve, nadalje spodbujal je koroške Slovence k rodoljubju in k napredku, da bodo vredni koroškega sinu, kterega denos slavijo vsi Slovenci in kteremu so postavili spominek na rojstni hiši, ki naj se takoj odkrije (zagrinjalo pade in navzočim se prestavlja na sredi glavne hišne stene plošča iz belega marmelja z napisom: Tukaj se je rodil 19 dec. 1822 slovenski pisatelj in jezikoslovec Anton Janežič, umrl 1869. Narod, ohrani mu večni spomin! — Domoljubi l. 1876.)

Govornik naposled opominja Slovence k edinosti in pravi, da le po složnosti bode zmagalo ogromno dozdej zatirano slovstvo, kateremu bode gotovo zasvetila nova boljša doba. — Iskren in popularen govor čestitljevega starega gospoda pretergan je bil mnogokrat po živahnih živioklicih in ko je končal, moral je se govornik na klicanje navdušenega občinstva še enkrat na odru pokazati. — Za slavnostnim govorom so pevci zapeli slavnostno kantato. Besede te kantate so prav ginljive in sezajo v srce, kompozicija je jako umetna, peli so jo dobro, pa ljubljanski pevci navadno še bolj mojstersko pojó. —

Na to je nastopilo domače dekle Uršika Tokarjeva, ki je vzbudila navdušenje posebno mej prostim ljudstvom. Na posled so pevci peli še prekrasni zbor „Samo“ in s tem je končal prvi del slavnosti okolo 1 ure popoldne; gostje podali so se v za nje pripravljene šotore in barake, kder je bil obed, po katerem se je začela ob 3 uri veselica z godbo, petjem in govori vse po programu. — Prihodnjic

LISTEK.

Matej Ravnikarjeva stoletnica.

Bliža se čas in kmalu bo tu, ko bode ravno 100 let, kar se je rodil za Slovence velezasluženi in nepozabljivi mož: Matej Ravnikar. Rodil se je na Vačah na Gorenjskem 20. septembra l. 1776; bil je edinorojeni sin Jurija in Neže, vbozih pa poštenih starišev. Bil je torej Matej nepokvarjeno jedro našega prostega pa vse hvale vrednega ljudstva, ki nam je uže toliko slavnih in učenih mož podarilo. S pri-govarjanjem in s pomočjo tedanjega župnika na Vačah pride Matevček v ljubljanske nemške šole. Huda se mu godi, a počasi se vendar preoberne na boljše. Posebno ko stopi v latinske šole, ima zaradi pridnosti in lepega obnašanja instrukcij na izbiro in proti koncu gimnazijskih studij postane domači učitelj celo v hiši tedanjega deželnega glavarja, grofa Jurija Jakopa Hohenwart-a.

Končavši modroslovske šole (t. j. sedmo in osmo šolo), prestopi v ljubljansko sešenišče, kjer dovrši bogoslovje v treh letih ter naredi ob enem tudi izpit za učenika dogmatike. Koncem julija l. 1802 v mašnika posvečen nastopi v bogoslovji hitro potem kot učitelj dogmatike; l. 1805 tudi kot katehet v modroslovske šolah na liceji, potem kot vodja ljubljanske-

ga sešenišča do l. 1823 in, ko pridero l. 1809 Francozje v deželo, imenujejo Ravnikarja chancelier-ja viših šol, tako, da je v kratkem direktor teologije, filozofije in fizike. Na tem mestu ostane tudi po odhodu Francozov. L. 1817 dobi grof Lamberško korarstvo v ljubljanski stolni cerkvi in tedaj neha biti katehet sedme in osme šole, vse druge težavne posle pa zvesto opravlja, dokler ga cesar France II. l. 1827 ne imenuje svetovalca, duhovnega in šolskega opravnika pri c. kr. primorskem deželnem poglavarstvu. Tedaj se loči od bele Ljubljane ter pride v novo službo v Trst. Ne dolgo potem ponudijo Ravnikarju stol novo ustanovljene škofije Tarnovske v Galiciji, a naš rojak se v kerščanski ponižnosti za to visoko službo zahvali. Vendar pa ne more pozneje škofovski časti uteči, kajti po smrti tržaškega škofa Ant. Leonardis-a ga cesar France II. 18. sept. 1830 v prvega škofa zedinjene tržaško-koperske škofije izvoli, pa zbog nekaterih nasprotikov in drugih nepriljetnostij ga papež Gregorij XVI. še le 18. decembra 1831 v škofa posveti. Umerje po precej dolgi boleznici čez 69 let star 20. nov. l. 1845.

Vse Ravnikarjevo življenje je delavno in priprsto. Uže v prvi mladosti mora delati, ako hoče živeti, in pri vsem tem se mu čestokrat slaba godi. Tako se enkrat zgodi (ko je bil še v nemških šolah), da ne more jesti osmojenega soka, in ker nima revče v žepu beliča, je prisiljen ves božji dan stradati. Pa huda lakota, ki ga tare, prisili ga, da stopi k ne-

ki pekinji rekoč: „Mati, lepo vas prosim, dajte mi bigo (žemljo) za dva solda, a denarjev zdaj ne gledam, prinesem vam je pa pošteno, berž ko oča v Ljubljano pride.“ Dobrosrčnica kar ne zine ter mu poželeno bigo daruje. — Nekaj dni potem pride ga oča obiskat ter mu pri tej priložnosti stisne nekaj drobiža, in Matevček hitro teče tedaj k dobri pekinji ter ji ponuja dva solda rekoč: „Mati, tu imate denar za bigo, ki ste mi jo bili upali, pa se vam prav lepo zahvaljujem, da ste me tako dolgo čakali.“ Dobra pekinja fantiča prijazno pogleda in pravi: „Ne, ne, ljubček moj! ti mi nisi nič dolžan in jaz se ne spominjam, da bi ti bila kedaj kaj upala in če sem ti res, kakor trdiš, kaj dala, tako pa lepo za-me moli.“ To obnašanje pekinje si hvaležni deček tako globoko v srce utisne, da si ne dà miru poprej, da njenega sinu podučuje, ki je pozneje tudi v šolo hodil *).

Ta prelepa in vendar tako priprosta anekdota predstavlja nam Ravnikarjev preblagi značaj v krasnem nedolžnem svitu, kaže nam, kakor sem uže rekel, zdravo in nepokvarjeno jedro našega milega priprostega naroda. In kakoršen je Ravnikar v mladosti, takošen je vse svoje življenje. Kot vodja v sešenišči se tako prijazno in odkritosrčno obnaša napram svojim učencem, da ga vsi kakor lastnega očeta ljubijo. In kak reformator je bil Ravnikar v tržaško-koperski škofiji in koliko je dobrega za svoje vernike storil, lahko sklepamo iz veličastnega pogreba, ki so

* Držbitnice l. 1858 str. 81-107.

Jugoslovansko bojišče.

O vzhodnej serbske vojski nemamo do danes nikakih posebnih poročil. Horvatovič umaknil se je po bitki pri Knjaževcu čez Toplo in Banjo na poti proti Aleksincu in Deligradu in stavil se je pri Banji hrabro v bran prodirajočim Turkom. Turci hočejo tod na vsak način prodreti v moravsko dolino, a do zdaj se jim to še nij posrečilo. Turški poveljnik Ejub paša bode tudi menda zastoj tukaj skušal Srbe nazaj peči, ker je baje Cernajev Horvatovič-u mnogo vojske in topov na pomoč poslal. Sulejman paša pak obrnil se je se svojimi kordeli iz Knjaževca proti Zajčarju ter je baje valog provzel vzdrževati zvezo mej Ejub pašo in Osman pašo.

Lesjanin, prepustivši Zajčar Turkom brez vsake bitke, umaknil se je na zahodno stran proti Paračinu. Prvi so prišli v Zajčar Čerkesi ter so, kakor originalna poročila nemških in francoskih poročevalcev pripovedujejo, neusmiljeno ropali in požigali in pomorili, kar so živega najšli, dokler nij temu divjemu nesramnemu početju prihod regularne turške vojske konec storil. Turki udarili so koj za Lesjaninom in zapletli so se z njim uže mej Planinico in Lubnico v hud boj, a bili so ustavljeni in nazaj vrženi. Nekateri oddelki Osmanove vojske krenili so jo pak proti Negotinu in so baje uže do Kladova na Donavi prodrali, brez da bi bili naletili na srbske čete, ter marširajo dalje proti Milanovcu in Semendriji.

Južna serbska vojska pod Čolak Antičem, katera je Sjenico oblegala, umaknila se je baje nazaj na povelje iz glavnega tabora. Turci pod Derviš pašo udarili so koj za njim. Vnel se je hud boj pri Javorji, a o njegovem izidu se nič kaj gotovega ne vé, kajti poročila iz turškega in serbskega vira so si v takem protislovju, da res nij mogoče določiti, kaj je pravo. Vendar dajemo mi prednost serbskim poročilom, po katerih je Čolak Antič Turke nazaj vergel in jeden cel batalijon Turkov uničil, naproti turškim brzojavom iz Sarajeva, po katerih so imeli Serbi pri Javorji šestnajst batalijonov redne vojske in deset tisuč milice in 30 topov in so bili vendar pobiti in v beg pognani. Neistinitost tega poročila iz turškega vira je jasna, ker vsa redna serbska vojska ne šteje več, nego 5000 mož, in vendar so Turci pri Javorji videli šestnajst batalijonov redne vojske.

Tudi od podrinske vojske pod Ranko Alimpičem dohaja vest, da so bili Turci tepeni pod Bjelino. Serbska dva batalijona z dvema topovi pod Čisimičem in Jovanovičem prodrali so do Tobuta in posedli dobre pozicije. Dva batalijona rednih in mnogo baši bošukov iz Tuzle zagrabili so Srbe na vse jutro a bili so nazaj vrženi. O poldne prišla sta še dva batalijona nizamov iz Bjeline na bojišče. Turci zagrabili so zopet Serbe a bili so zopet pobiti in v beg zapojeni. Turci izgubili so mnogo mrtvih in še več ranjenih; serbska izguba je majhena. Štirje batalijoni Alimpičeve vojske združili so se z bosniškimi ustaši in marširajo na ravnost na Banjaluko.

Iz črnogorskega bojišča tudi nij kaj posebnega zabilježiti. Mnoga poročila pripovedujejo, da se je Nikola napravil obrniti se proti Sjenici in z Čolak Antičem skupno operirati proti Derviš paši, a došlo mu je mej tem poročilo, da se pomika iz Sarajeva Djeladin paša proti Trebinju Muktar paši na pomoč. Vzdignil se je radi tega jeden del črnogorske vojske iz Trebinskega okolišča pod Nikolo in šel je Djeladin paši naproti. Vojvoda Musić pobil je jeden batalijon Turkov na Popovem polju. Prej ko ne poskušal je Muktar s tem batalijonom, ali bi bilo mogoče prodreti proti Stolcu, a vržen je bil nazaj.

mu ga bile napravile brezštevilne množice hvaležnih ovčic. Iz kratka Ravnika se ves čas svojega življenja obnaša kakor pravi in zvest sin slovenski; vreden je, da ga vsi posnemamo.

Ker je nekdaj v zadnjih številkah „Slovenčevih“ (str. 89, 90, 91.) uže nekoliko omenil zaslug Ravnika za premili narod slovenski, hočem jaz le na kratkem te zasluge še nekoliko povdariti.

Prelepa zarja, ki našemu slovstvu in jeziku v drugi polovici preteklega stoletja, od časov patra Marka naprej zasveti, predrami množico rojakov iz trdnega spanja ter je prilizljivo zaziba v sladke sanje boljše bodočnosti. Do vrha pa vzkipi mlado narodno življenje za časa Francoskega medvladanja v Iliriji 1809—1813, kajti pred vsem si Francozje prizadevajo posebnim vlastitostim narodov v teh deželah ustrediti, kar se jezika tiče; oni so jeziku najprvo tam pravični, kjer je najbolj treba in kjer naj več koristi—v šoli. Upelejo torej domači jezik najprej v ljudske šole. Toda mlado narodno gibanje, katero se zdaj v šolah po deželi razcveta, prehaja hitro tudi v javno življenje in kronika zaznamuje slovenske gledališčne predstave v teh letih. Ko pride Linhartova „Matiček se ženi“ na oder, pride v veselje polnega gledališča. Da, to gibanje celo sega čez kranjsko mejo k bratom sosedom in Vodnik uže navdušeno opeva „Ilirijo oživljeno.“ *) In glejte! v tem nadpolnem času je Ravnika v najboljših letih ter se nikakor ne ustavlja no-

*) Glej podlistek „Slov. Naroda“ str. 24. I. 1870.

Na zahodnej strani škaderskega jezera skušali so Turci prodreti čez Sutormansko sotesko v Černogoro, a bili so hudo tepeni. V turških vrstah bojevalo se je tudi 2000 Anatolcev, katerih so Černogorci 40 ulovili.

Mnogo govori in piše se uže o bodočem sklepanju miru mej Srbijo in Turčijo. Londonskemu „Hour“ piše se o tem iz Dunaja sledeče: V diplomatičnih krogih dunajskih govori se, da so se zvezne tri vele-vlasti dogovorile in zjediniile o naslednjih točkah glede miru mej Srbijo in Turčijo na eni strani in mej Černogoro in Turčijo na drugi strani: 1. Vlasti bodo krepko in možato intervenirale, če bode jedna vojsko-jočih se strank to želela, ali če bode jedna stranka priznala, da je premagana; 2. V enem teh slučajev bodo zvezne vele-vlasti skušale vse druge vlasti pridobiti za intervencijo in vse skupaj bodo določile prihodaje stanje na balkanskem polotoku; 3. to stanje ne bode nikakor ne smela določiti sama Turčija in tudi ne dopustijo vlasti, da bi se to stanje direktno mej porto in Srbijo določilo; 4. Proti direktnemu pogajanju mej Černogoro in Turčijo nemajo vlasti nič, dokler se ne oglasi kaka severnih vele-vlastij zoper črnogorske tirjatve.

To so gola ugibanja, kakor tudi vest o kongresu vlastij na Dunaji, v katerem bi se imelo dogovarjati o sledečih točkah, o katerih so se zvezne tri velesile uže zjediniile v Reichstadtu. 1. V Srbiji ohraniti se ima status quo ante bellum; 2. Černegori odstopi Turčija nekaj teritorija in jedno luko na adrijskem morju, 3. Bosna in Hercegovina združite se v jedno celoto in dobite nekako samovlado, vendar ne popolno avtonomijo, kajti generalnega guvernerja in vse više uradnike bode imenovala visoka porta. Uvedejo se reforme glede državnih davkov in njihovega kasiranja. Po določenju teh točk bavi se bode na dalje kongres in v pretres vzeli stanje v Bulgariji, na otoku Kandiji in sporadiških otokih, kjer tudi mnogo kristijanov prebiva. Tudi v teh teritorijih uvede se enaka samovlada, kakor v bosniško—hercegovske provinciji.

Velika bitka bila se je na južnem črnogorskem bojišču. Turci, 20000 mož močni, zagrabili so zopet Černogorce in Kučijance, a pobiti so bili strašansko. Podili so vrli Černogorci in Kučijanci turška krdela od Fundine na Ribnici do Podgorice. Turška izguba je velikanska. Ta bitka je največa izmed vseh, kar se jih je dozdej bilo na jugoslovanskem bojišču. Slava!

Dopisi.

Iz slov. Štajerja, 14. avg. (Izv. dop.) (Okrajna učit. konferencija — Avstrijsko šolstvo.) Učitelji gornjegradskega in vranskega okraja so imeli dne 10. avg. uradno učiteljsko konferencijo v Braslovčah. Šlo se je tamo 26 narodnih učiteljev pod predsedništvom g. Ambrožiča, c. k. okraj. šols. nadzornika. Na dnevnem redu je bilo 14 točk, a naj omenim le pedago-gične, katere naše ljudstvo bolj zanimajo.

Po predsednikovem pozdravu je sledilo njegovo poročilo o šolstvu. Prišlo so na vrsto druge točke in na to pak je sledil mal prestanek. Takoj potem so prišle na vrsto pedago-gične zadebe, katere se tako-le glasé:

1. Wie ist die Bevölkerung für die Volksschule zu gewinnen, ohne die gesetzlichen Anforderungen zu schmälern?
2. Wie ist die Heimatskunde in der Volksschule zu behandeln?

vim blagodejnim nazorom, kajti zvest sin svojega naroda, pozna njegove potrebe temeljito. Z neumorno pridnostjo spravi se Ravnika na pusto in trdo polje slovenskega slovstva ter se loti pisati, nič sicer učnega in znamenitega, nič slavnega, loti se priprostitih pa vendar prelepih svetopisemskih posvetij. Hoče pisati slovenske mladini, in zadene jo. On je prvi ki večšim naslednikom n. pr. Janezu Zalokar-ju, Jožefu Burgar-ju in drugim pokaže pot, po katerem naj hodijo. In če se kdo hoče prepričati, kako lepo in mi-kavno zna Ravnika v svojih spisih mladini govoriti, zadostuje mu, da prečita predgovor „Zgodeb sv. pis. I. del I. 1815.“ In kako lepo, kako jasno je vse; njegov zlog je kratek pa jedernat, njegov jezik čist ter bogat v besedah in izrazih. Iz vsega njegovega pisanja se pa tudi vidi, da je izvrsten filolog. Njegova pisava se popolnem loči od vseh poprejšnjih, celo od Vodnikove; Vodnik sam je to spoznal, zato se je v poznejših letih deržal po njem. Zraven Vodnikove in Kopitarjeve je torej največa zasluga Ravnika, da je slovenski jezik v začetku sedanjega stoletja tako čvrsto napredoval glede slovniške pravilnosti in leksikalne čistosti. Ravnika je oča slovenske proze.

Še drugo veliko zaslugu ima Ravnika za povzdigo slovenščine, kajti on največ pripomore, da se slovenščina kot učbeni jezik upeleje v šole. Po zlati dobi Francoski se šole zopet po starem prevstrojijo in slovenščina zopet zamrje, toda duh Napolenov ne

3. Austausch der seit der Einführung der neuen Lehrpläne gemachten Erfahrungen.

4. Lehrprobe über die Ordnungs- und Freiübungen. Pri prvi točki so se oglašili za besedo gg. Škoflek, Meglič iz Vranskega in Leban iz Mozirja. Po kratki debati so bile sprejete Meglič-Lebanove resolucije.

O drugi točki je govoril g. Cizelj iz Mozirja, ter bral svoj referat. Na to je prosil g. Leban besede i stavil k tej točki resolucijo, ktera je bila brez ugovora sprejeta enoglasno.

K tretji točki „o učnem načrtu“ se je oglašil g. Šorsak iz Šmartnega i je gledé računstva golo istino povedal. Tudi g. Škoflek je razne razloge navedel, češ, da učitelju utrakvistične (dvojezične) šole nij mogoče popolnoma zadostovati novemu učnemu načrtu. G. Leban je omenil, da v telovadbi nij vsak učitelj kos podučevati. Nekateri učitelji so uže stari in se jim ne ljubi biti „pajaco“; tudi se niso učitelji stare dobe telovadbe učili, ergo ne znajo telovaditi. Tudi pravi on, da nij vsak učitelj pevec, a v tretjem raz-redu mora učitelj po novem učnem načrtu začeti v petji podučevati po notah, ne več po sluhu. Kako bo pa „vran“ pel, če ne zna? G. Cizelj pravi tudi, da imamo slabe čitanke in da moramo druge dobiti, ako hočemo zadostovati učnemu načrtu.

Te debate se je udeležilo več učiteljev. G. nad-zornik sam je zagovarjal berila; g. Leban pa pravi, da ne najdemo v berilu — skoro brez izjeme — drugega nego legende o sv. Neži itd., a v prvih razredih morajo se realije učiti „na podlagi beril“, a kako to, ko najdemo v berilu malo takega gradiva? Dalje mrgoli pogreškov celo berilo in otrok vidi take napake, kar pa otrok vidi, tudi posnema; ergo se otrok fak-tično sili, da napačno govori in piše. In vendar pravi Osler, slavni pedagog: „Das Kind soll nie ein falsches Wortbild sehen.“ Poleg tega je stavil predlog, naj se sestavi komisija iz učiteljev-strokovnjakov sedečih v raznih deželnih učit. konferencijah in naj se spišejo druga berila. Ti učitelji naj bodo iz vseh slov. pokrajin. Pri sestavi naj se posebno ozirajo na — realije; le po tem bode mogoče bolj ustrezati učnemu načrtu, kajti razum Močnikovih računice nemamo uč-nemu načrtu ustrezajoče knjige. Predlog je bil sprejet.

Na to je sledila praktična vaja v telovadbi. G. Leban je pripeljal iz Mozirja 16 dečkov, kateri so telovadili na šolskem dvojišču pod njegovim vodstvu v občo zadovoljnost.

Zborovanje je trajalo od 8 predp. do 5 ure pop. De-bate so se udeležili gg. Škoflek, Meglič, Cizelj, Červ, Šorsak, Leban. Po zborovanju smo imeli skupen obed; zvečer smo se pak vsi odpeljali na svoj dom.

V Avstriji se je šlo minulo šolsko leto 15.166 ljudskih in meščanskih šol z 31.196 učitelji in 2.134.683 učenci. Na Štajersko spada 735, na Ko-roško 325 in na Kranjsko 261 šol.

Mozirski.

Politični pregled.

V Gorici, 17. avgusta 1876.

Vsled pakračkih preiskav bili so zopet za-perti v Karlovcu na Hervaškem dahovnik Bego-vič in njegov brat in jeden advokatski kancelist, hud agitator v smislu omladine serbske. Isto tako prišel je v preiskavo doslužen notar Doža Bekič v Paučovi in urednik „Graničarja“ Pav-lovič, pri katerem so se baje kompromitirajoči

zamrje. Kakor iskrica v pepeli tli, tako je tlela tudi ljubezen do materinega jezika v srcih zvestih rodolju-bov. In posebno Ravnika si ne dá miru, dokler se slovenskemu jeziku prejšnja čast ne poverne, ker Ravnika je odločen Slovenec in goreč branitelj narodnih pravic. In res na proš-njo slovenske deputacije je cesar France I. 1816 do-volil stolico slov. jezika v Ljubljani, in bogoslovce drugega leta zavezal k učenju domačega jezika.

Pa Ravnika ni zadosta, da se slovenščina uve-de v šole, mariveč še posebno skrbi za potrebne pri-pomočke, za pripravne in dobre knjige. V ta namen izda: Abecednik za šole na kmetih v ces. kr. deže-lah. V Ljubljani 1816. Nemško in slovensko. 95. str. v 8.° Nadalje: Male povesti za šole na kmetih v ces. kr. deželah, V Ljubljani 1816, 1822 itd. v 8.° str. 127. Koliko je Ravnika s temi in enakimi knjiži-cami narodni zavesti koristil, se kmalu pokaže. Slo-venščina se čvrsto in krepko razvija, naroden ponos se širi in Slovenec se po dolgem, dolgem spanju zo-pet prebudi. In baš Ravnika novemu probujenju največ pripomore, kajti njegove knjige so do l. 1848 v šole upeljane in celo priprosti narod se jih v obil-nem številu poslužuje, Ravnika je torej bu-ditelj narodne zavesti.

Ravnika jevo slovstveno delovanje spada v prvo polovico njegovega življenja; odkar se v Trst preseli, ne piše več. Vendar za slovenščino še vedno skrbi. V več cerkvah v Trstu, kjer uže laščina gospodari,

listi Miletiča vdobih. Le tako naprej cum grata in infinitum!

Madjari so jako pridni v denunciranju. Pri tem pa ne gledajo tako natančno na to, ali je tudi res, česar koga dolžijo. Kako so pa posebno Jugoslovani Madjarom k srcu prirasteni, spričuje nam zopet sledeče. Raznašala se je vest, da je biskup Strossmayer, slavljani jugoslovanski mecén, podaril 35 tisuč goldinarjev za serbske ranjenike. Porodila se je pa ta vest v sredotočnem madjarskem gnezdu v Pešti. Na to zagnali so madjarski organi unisono strašanski halo in klicali so vse pandurje in policaje nad Strossmayerja. Pa tudi če bi bilo res, ali je to tako strašansk, veleizdajalsk čin? S tako politiko si Madjari zares ne bodo pridobili nikacih prijateljev mej Jugoslovani.

Turčija podala je diplomatičnim potom Avstriji protest zoper zapertje Kleške luke, a Avstrija odgovorila je, da protesta ne sprejme in da ne dovoljuje nikakega razpravljanja tega vprašanja. Če pa Turčija ostane pri svoji termi in bode zahtevala odgovora, odgovorila jej bode Avstrija s tem, da ostane Kleška luka ne le začasno, dokler traja vojska mej Turčijo in Černogoro, ampak za vselej turškim ladijam zaperta. To je možato! Tako je prav!

Iz Konstantinopela poroča se tudi, da misli turška vlada na Dunaji povprašati, čemu kopiči toliko vojske ob turško avstrijske meji. Tedaj je vendar uže mnogo avstrijskih vojakov ob meji, ker se Turčija nad tem spodtika. No! še to Turčiji manjka, da začne z Avstrijo barantati. Nadejamo se, da bode Avstrija jednako možato odgovorila, kakor v zadevi Kleškega vprašanja. Sicer ne bode Avstriji težko tudi čisto mirno na to odgovoriti, kajti treba jej je res obvarovati se še za časa napadov turških divjakov. Zdaj ko nema ta druhal nikodar več v Bosni ropati, prihaja na avstrijska tla. Zadnjič prodrlo je 300 oboroženih turških Muselmanov na Hervaško do Starega sela in Djelavine, ropali so tam prav po čerkesko in požgali nekoliko hiš. Prebivalci ubežali so komaj v Topusko in hitro je od tod odmarširala jedna kompanija vojakov v Staroselo ter je zapodila Turčine iz avstrijskih tal pobivši in ranivši nekatere iz mej njih. Z proslavljeno turško konstitucijo ne bode nič. Veliki vezir Mehmed Rušdi paša, kateri je nekaj časa bil z Midat pašo za radikalne spremembe v turških provincijah, začel je zdaj proti Midat paši intrigirati. Našel je sredstvo, s katerim je naenkrat vse dobre in pametne namere Midat paše prekrizal in ovrge. Glavni dogma korana namreč tirja neenakost pred postavo in hegemonijo Muselmanov čez drugovernike. Sklicuje se tudi na to, da tudi muselmanski podložniki v družih državah nemajo nikakih pravic. Midat paša odgovarja in svari v svojem organu pred tako nepremišljeno politiko, katera bode Turčijo v po-

gubo gnala, a njegove besede bodo ostale le glas vpijočega v puščavi. V tem potrjuje nas tudi to, da je Rušdi paša strogo prepovedal oficijelno vsako javno razgovarjanje o tem vprašanju. In res tudi noče nič več slišati turški guvernér na otoku Kandiji o uvedeni uže davno obljubljenih reform.

V jakem strahu in skerbi za svoje življenje in imenje so kristijani v Stambulu, kajti ne le posamezni Turci oborožujejo se tam, ampak tudi med rokodelske gilde razdeljuje se po oficijelnem zavkazu orožje. Lehko je tedaj umljivo, če se kristijani boje in če tirjajo, da se za njihovo varnost nekoliko poskerbi.

Omenili smo ob svojem času kruto, divje postopanje turških divjakov naproti mirnim bulgarskim podložnikom. Anglija tajila in zakrivala je, dokler jej je bilo mogoče, turške krutosti. A na zadnje je vendar poslala svojega generalnega konzula v Štambulu Baringa v Bulgarijo, da vso stvar na mestu preiskuje in o njej svoji vladi poroča. Baring konstatiral je, da nij bilo nič manj, preje več, nego dva najst t i s u č nedolžnih otrok, žen in starčkov bulgarskih ubitih in neusmiljeno razmesarjenih. V angleškem parlamentu oglasili so se mnogi človekoljubi zoper take krutosti in lord Derby poslal je visoki porti oestro svarilo, da ne sme več terpeti takih surovih započetij v boju proti Serbiji, kajti nadaljevanje tacega postopanja utegne postati za Turčijo osodepolno in nevarniše, nego zgubljena bitka. Nejevoljo bode tako postopanje vzbudilo po celej Evropi in cela Evropa bode tirjala intervencijo, a vsakako za Turčijo v nikakor ne prijaznem smislu.

Razglasila se je na to v imenu sultanovem amnestija za vse Bulgare razun onih, kateri so se ustaje dejansko udeležili; toraj je veljavna le za one, kateri niso ničesa zakrivali. Ali nij to lep odgovor gnjile Turčije na posvarilno noto angleško? Kaj pa poreče Anglija k temu?

Gerški kralj uže dolgo potuje sè svojo sprugo po Evropi in se ne verne na Gerško, čeravno ga je ministerski predsednik uže večkrat pozval na povrat. Zadnjič pozval ga je telegrafično in dostavil je, da ako se kmalo ne vrne, se bode smatralo to za njegov odstop od prestola gerškega.

Razne vesti.

Slavnost v spomin Matiju Doljaku.

„Letajo z jaga čez grob Mu kerjavi,
Soče valovi se mimo podé,
Poje škerjanec Mu v jasnej višavi,
Poje mu slavec od Sv. Goré.“

V trajni spomin nepozabljivega MATIJE DOLJAKA, moža, kateri je bil nasi čitalnici dolgoleten neutrudljiv predsednik, naši občini skrben oče, naši deželni pravice in iskren zastopnik v raznih javnih zastopih, naši sveti slovenski reči močan, neomahljiv steber, — omislil si je podpisani odbor njegovo podobo, katera ima po tem kot najdostojnejši kinč ostati drustvenim prostorom. Razkrivaje lepo izdelano to podobo svojega predsednika pa namerava odbor ob enem praznovati obletnico njegove smrti ter spodobno slaviti moža po njegovih obče poznanih velikih zaslugah, katere si je pridobil za svoj ožji dom pa tudi za celo slovensko domovino.

V ta namen nam je tudi slavno društvo „Slavec“ ponudilo uljudno roko.

Slavnost, h katerej preuljudno vabimo vsa narodna društva, vse rodoljube in vse prijatelje in čestitelje ranjcega, se bo vršila v Solkanu dne 24. avgusta 1876 in odločili smo jej sledeči.

Spored: Zjutraj ob 6. uri sv. maša v farni cerkvi. Popoldne ob 5. uri v g. Rupnikovi dvorani:

1. Predsednikov pozdrav.
2. Slavuostna kantata zl Fr. Cegnar, vglasbil Aug. Leban, poje Slavčev zbor.
3. Slavnostni govor, po katerem se razkrije podoba.
4. Šta čutiš? vglasbil Jenko, poje Slavčev zbor.

Po tem domača zabava.
Odbor se nadeja prav obilne vdeležbe in ob enem najlepšega reda, kakoršen se spodobi tako resnej slavnosti.

V Solkanu dne 14. avgusta 1876.

Citanični odbor.

Društvo „Slavec.“ Kakor je „Soča“ 4. avg. t. l. št. 31 uže naznanila, bode pevska skupna poskušnja: 19. avgusta v Ajdovščini; 20. v Rihenbergu; v ponedeljek in torek 21. 22. v Gorici ob 6 zvečer:

23. popoldne v Gorici skupna skušnja. V Tominu je bila skušnja 14. in 15. t. m.; pevci so se pridno vadili kakih 9 ur. Peveci tolminski so vztrajni in rezultat poskušnje pokazal je, da bodo prav dobro peli. Kolikor je dosedaj znano, prišlo bode 24. v Gorico sledeče število pevcev: Iz Gorice in okolice 20; iz Brd 16; iz Rihemberga, Dornberga 12; iz Ajdovščine, Vipave, Cernič 16; iz Komna, Nabrežine, Proseka in tržaške okolice 25; iz Opacjesela 5; iz Tolmina 8; iz Kanala 5; iz Kobarida 1; iz Pečine 8; iz raznih krajev posameznih pevcev nad 20; skupaj najmanj 138. Mej temi ste več nego 2/3 prav dobrih, popolnoma izurjenih pevcev. Zatorej pa se je nadejati lepega, v Gorici dozdej na cerkvenem pevskem polju še nepoznanega uspeha. Pevci pa naj porabijo še zadnji teden, da bodo prav dobro naučili se in da bode od povsod prav gotovo prišlo omenjeno število dobrih in ne polovičarskih moči. Če se bode tudi ta drugi velikanski nastop Slavčev dobro sponesel, po tem smemo se nadejati prav sijajne dobe za društvo „Slavec“ in spleh za slovensko petje. Kakor se sliši, prišli bodo tudi nekateri pevski bratje iz Ljubljane in iz drugih slovenskih krajev kot gostje k nam, katero vest mi prav veselo pozdravljamo, kajti mej vsemi slovenskimi pevci mora nastati velikauska bratovska zveza in Slavčeva ideja razširiti se mora po vsem Slovenskom.

G. Ant. Leban Mozirski naš dopisnik iz slovenskega Štajerja, učitelj v Mozirji pri Celji je kakor se nam pripoveduje, imenovan od c. k. dež. šols. sveta graškega za učitelja na trirazredni narodni šoli v Ribnici (Refnigg) pri Mariboru (750 f.). Cestitamo!

V nedeljo 20. avgusta napravili bodo vrli nabrežinski fantje po navadi družih let, zanimivo veselico sv. Roka, pri katerej bode sviralo 26 izvrstnih godcev; pri tej priliki žažigali se bodo tudi umetni ognji. Nadjamo se, da bode mnogo občinstva vdeležilo se te zabave.

V Nabrežini, 12. avgusta 1876.

Razstava bratovščine vednega čestčenja sv. R. T. od 9. do 12. avgusta, ki je bila precej dobro obiskovana, je zopet pokazala, kako marljivo se je tudi letos skrbelo za primerno oskrbovanje revnih cerkev naše nadškofije. Vseh odbarovanih cerkev je 59, zares lepo število. Če tudi niso bile posebno drage in umetno narejene reči rastavljene, vendar večina izdelkov je bila prav čedna, nekoliko tudi prav cerkvena. Gotovo bo razstava od leta do leta lepša in bogatejša, kolikor več udov in doneskov bo bratovščina imela. V marsikateri duhovnjiki, posebno na furlanski strani bilo bi lahko veliko več udov, kakor jih je, naj bo tedaj bratovščina prav goriko priporočena posebno častiti duhovščini.

Grofičja Coronini-eva, kot predsednica in še nekatere druge gospe in gospodične so si veliko prizadele, da so vsa dela, če tudi letos malo pozno, dovršile. Kar je bilo dela iz zavola vsmiljenih sester, na gradu, se je odlikovalo od družega sè svojo ličnostjo in zarad dobrega okusa. Bog daj še za naprej veliko gorečnosti za to bratovščino, da bi se po vsej naši nadškofiji prav močno razširila.

Obdarovane so bile sledeče cerkve: **Dekanat Gorica.** 1. Kapela na pokopališču 1 albo 1 črno štolo, majhno perilo. — 2. Imakulata 4 altarne prte. — 3. Podsabotin 1 pluviale. — 4. Grgar 1 belo štolo 1 roket. — 5. Bate 1 plašč za ciborij 1 obhajilno burso. — 6. Zgornja Tribuša 1 viol. mašni plašč, 4 korporale 4 purif. 4 lav. — 7. Ravnica 1 belo štolo 1 albo 3 altarne prte. — 8. Kronberg 1 albo 1 banderce pred Najiv. 4 obravnice 4 purif. **Dekanat Št. Peter.** 9. Zgornja Vrtojba 1 zelen mašni plašč. — 10. Prvačina 2. krstni štoli. — **Dekanat Kanal** 11 Srednje 1 zelen mašni plašč 1 višnj štola. — 12. Deskle 2 obravnice, 2 obrisalki 4 lav. 6 korp. 4 purif. — 13. Avče 1 albo 2 roketa. — 14. Levpa 1 bel mašni plašč. — 15. Banjšice 1 velum. — 16. Lokovec 2 roketa. — **Dekanat Tomin.** 17. Kamno 1 antependij. — 18. Volče svilo za nebo. — 19. Idrija Bače 1 velum. — 20. Podmelec 1 antependij 1 palašč za ciborij. **Dekanat Cirkno.** 21. Cirkno 2 obhajilni bursi s plaščki. — 22. Otalež 1 bel mašni plašč. — 23. Bukovo 1 krstno štolo 4 purif. 4 korp. — 24. Ravna 1 albo 1 krstno štolo. — 25. Šebrelje 1 črn mašni plašč. — **Dekanat Bovec.** 26. Bovec 1 antependij 6 korp. — 27. Soča 1 viol. mašni plašč. **Dekanat Kobarid.** — 28. Logje svilo za nebo. — **Dekanat Cernice.** 29. Otlica svilo za nebo. — 30. Batuje 1 bel mašni plašč. — 31. Sv. Križ 1 viol. štolo. — 32. Lokovec 1 velum. — 33. Ajdovščina 2 albi. — 34. Osek 4 purif. 4 lav. 1 obravnica 1 obrisavko 1 plašč za obh. burso. — **Dekanat Komen.** 35. Pliskovica 1 rdeč mašni plašč. — 36. Škrbina 1 viol. mašni plašč. — 37. Kobiljaglava 1 bel mašni plašč. — 38. Branica 1 velum. — 39. Dornberg 1 bel mašni plašč. — 40. Gabrije 1 albo in malo perilo. — **Dekanat Devin.** 41. Devin 1 plašč za ciborij. — 42. Kostanjevica 1 krstno štolo. — 43. Temnica 1 krstno štolo 5 korp. 12 lav. 2 obravnice 2 obrisalki. — 44. Mavinje 1 krstno štolo 6 purif. 6 lav. 6 korp. — 45. Sv. Martin 1 velum 1 albo 2 obravnice 4 purif. 6 lav. 2 obrisalki. — **Dekanat Monfalkone.** 46. Št. Peter na Soči 1 velum. 47. Ron-

upelje zopet slovensčino ter strogo zapove, da ima tako ostati. Sam uči tržaške otroke kerščanski nauk v slov. jeziku. Ravnikar je vnet rodoljub in dobrega serca, prelep vzgled slednjemu Slovincu. Le škoda, da je med nami še tako malo znan!

Slovinci! Ko je Matevž Ravnikar 20. nov. 1845 umrl, izgubili smo mnogo in zato smo žalovali. Toda zdi se mi—in da bi ne bilo tako!—zdi se mi, da so ptujci bolj cenili velicega moža, nego mi. Ravnikarjev blagi spomin so Francozi bolj spoštovali, nego mi. Blago življenje našega nepozabljivega rojaka proslavili so Francozje v mesečnem časniku: „Le necrologe universel du XIX siecle“, ki popisuje življenje umrlih, samih imenitnih mož tekočega stoletja. In nadzornik imenovanega časopisa, gosp. Saint Maurice Cabany sklene pismo, v katerem prosi Tržačane, naj bi mu popis Ravnikarjevega življenja poslali, s temi le pomenljivimi besedami: „Noben človek ne zasluži bolj ko ranjki Ravnikar priti v te velike bukve, v katerih so vse imenitne osebe sedanjega stoletja zapisane.“ Slovinci! posebno vi krajski in tržaški Slovinci, bliža se rojstvena stoletnica velicega moža, res velika sramota bi bila nam vsem, piše nekdo v Slovincu (v 89 št.), ko bi se celo nič ne storilo tolikanj slovcem možu v spomin. Na uoge torej!

Bolhober.

chi Staranzano 1 črn mašni plašč. — Dekanat Gradiška. 48 Fara 2 roketa 1 velum. — 49. Zdravšina 1 črn mašni plašč. — 50. Frata 1 velum 1 krstno štolo. — Dekanat Ločnik. 51 Vedrjan 1 črn mašni plašč. — 52. Št. Florijan 1 plašč. za ciborij 2 korp. 6 purif. — 53. Gradno 1 bel mašni plašč. — Dekanat Kormin. 54. Rutars 1 velum 1 štolo. — 55. Dolenja 1 bel mašni plašč 1 roket 1 burso s korporalom. Dekanat Fiumicello. 56. Fiumicello 1 velum 1 plašč za ciborij. — Belvedere 1 Pluviale. — 58. Skodovako 1 rudec mašni plašč. — 59. Ruda 1 albo 1 belo štolo.

Na učiteljski v Kopru so letos vsi Slovenci dobro zrelostni izpit dostali, in tudi po družih razredih je napredek slovenskih kandidatov bil ugoden iz česar se da sklepati na dobre učiteljske moči ondesnjega učiteljsca. —

Surovost 13. t. m. v Postojno po opravih došedši obiščem svojega prijatelja, ki tam biva. Podava se v tako zvano „Veliko Lokando“ pit maselje pive Ali jedva korakava pot proti vrtu te gostilne, uže nam pride naproti mož in nama reče: „Na vrt ne; kedor hoče tja mora imeti polno možnjo denarjev!“

Ta faktum omenim tu le zaradi tega, da se bodo Postojno obiskujoči gospodje vedeli ogibati zgorej imenovane „Lokande“, ako sicer nočejo, da se jim kaj tako surovega ne pripeti, kakor se je meni. Resnicoljub.

Nedaleč gojzda „Romanje“ se je pretečeno nedeljo t. j. dne 13 t. m. zvečer, nek mladenec obesil na marelično drevo. Našli so ga v ponedeljek visečega s črnim obrazom in iz ust molečim jezikom. V desnici je držal bodalo, s katerim se je, baje sam, lica narezal, da bi hitreje umrl. V suknji je imel še precej denara: nekteri trdijo da 200, drugi zopet pa 450 ital. lir. Povod umora nij še znan.

V Barbani na Brdih se je tudi pred 14 dnevi nek prileten mož, kolon, obesil. Star je bil 50 l.

Ogenj ob 10 predpoludne dne 9. avg. vnel se v Hruševici pri Stanjelu pri Andr. Furlani. Pogorel mu je hlev z klanjico, kjer je bilo obilo kmeškega orodja spravljene pa 6 goved. Škoda se ceni ka-1500 gl.

Poslanice.

(Poziv cerk. starašinom!) V krogu odličnih narodnjakov sem prešli teden od g. A. C. zaverjen bil: „Kako se vi narodno vedete, da kot duhoven domači denar za sveče v ptujo Ljubljano pošiljate?“ (Oho! Uredn.) Naj tudi občinstvu sledeče opravičenje velja. Pri g. Oroslavu Dolencu, svečarju v Ljubljani, se ne samo večidel slovenske cerkve poslužujejo že mnogo let, ampak celo furlanske noter do Viška, ker roba te svečarnice ima to prednost, da sveče lepo mirno do zadnjega končeka redno zgoré, da nisem ne eno leto ne en kilo odkapnic treba imel nabrati in za nov preliv robo tratiti. Tudi dim teh sveč nema onega smrada, koji se pri goriških nestrpljiv in dolgotrajajoč pokazuje.

Ko bi se torej cerkv. oskrbnštva le na ono žalostno pokvaro ozirala, koje terpé altar, svečniki in obleka zaradi odkapnic kalabreškega voska, gotovo bi se vsi obrnili na g. Dolenca v Ljubljano. Vrh tega g. Dolenc pokupuje vsako leto na Goriškem skorej ves domači pridelek voska in strdi, kakor bi ga narodni duh vodil: „Naših čbelic je slajši med, dar domače robe Bogu bolje vseč.“

G. A. C. je bil s tem opravičenjem zadovoljen, rekoč: „Le žele bi bilo, da bi g. Dolenc tudi v Gorici svojega zastopnika in zalogo imel, ter radi mu pripomagamo.“

Tudi med, ki iz Italije k' nam dohaja, ni zanesljiva hrana za čbelice, ker se v Italiji ne terguje s čistim, slavnim medom iz Hibla in Melile, temveč vmešuje rosna mana; tudi razločka strdi za hrano čbelam tamo skorej ne poznajo.

V Dornbergu 9. avg. 1876.

F. K.

Najboljše sveče voščene za cerkve dobé se pri g. Oroslavu Dolencu v Ljubljani, kateri ima uže dobro znano tovarno za domače voščene izdelke v Ljubljani in oddaja večini cerkva po Slovenskem svoje dobro znane čisto voščene sveče.

Kot domač obrtnik priporoča se torej vsem č. cerkvenim predstojništvom in čast. duhovščini sploh.

*) Ta je bil kr. gojzd, zdaj je pa gos. bar. Locatelli-ja iz Karmine. Razteza se tik avst. meje od Štandreja do Pra-protnika. P.s.

Oznanilo.

Vodstvo goriške zastavljavnice, ustanovljene po grofu Jožefu Thurn-u, naznanja, da se bodo prodajale na javni dražbi dne 4. septem-

bra 1876 in potem iste še ne rešene zastave, ki so bile II. četrt leta 1875 (to je: meseca aprila, maja in junija 1875) zastavljene.

V Gorici dne 7. avgusta 1876.

Vodja:

D. LOVISONI.

V tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu so ravnokar na svitlo prišle:

Slomšekove Pesmi.

Zbral uredil in izdal Mih. Lendovšek. Slomšekovih zbranih spisov prva knjiga. Srednje 80 str. I.—XVI. in 256. Prodaja Jurij Lercher v Ljubljani terdovezan iztis po 1 gld., broširan 90 kr.

Dobivajo se po isti ceni tudi:

v Celji pri Drekslerju;
v Celovcu pri Lieglu, Leonu in v tiskarni družbe sv. Mohora;
v Gorici pri Dase-u;
v Gradcu pri Moserju;
v Mariboru pri Leyrerju;
v Ptuj pri Blanke-u in izdajatelju;
v Trstu pri Dase-u in Šimpfu;
v Zagrebu pri Suppanu.

Kdor pa pošlje izdajatelju v Ptuj (Pettau) po nakaznici 1 gld., oziroma 90 kr., dobi knjigo takoj franko na dom poslano.

Opozorujemo še posebej č. gg. katehete in učitelje na to, da zdaj ob koncu šolskega leta ni lahko dobiti lepšega darila za šolsko mladež, kakor so te Slomšekove pesmi.

C. k. notar Ant. dr. pl. Nordis

in

advokat Dr. Kamilo vitez Egger

sta prenesla svoje pisarni v hišo Skale-tarjevo št. 443 nasproti nadškofijstvu.

Gorica 1. avgusta 1876.

Nek vinorejec pozna izvrstno sredstvo za ozdravljenje takih vin, ki so v nevarnosti, da se pokazijo; sredstvo je neškodljivo in vina ozdravi, da postanejo prav dobra. Kedor želi več zvedeti, obrne naj se do našega upravnštva.

Svilorejcem pozor!

Podpisani kupuje galetu, iz katere so uže izlezli metulji (Sbusa) domačo rumeno po fl. 2.15, zeleno in belo japonsko pa po fl. 2 dunajski funt.

Pošilja se lahko po pošti v koših (ne zabojih).

Viktor Dolenc.

Današnjemu listu je pridjana priloga.

!! Od leta 1767 !!

Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani, priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebsčino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.

Občnam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

!! 14 svetinj !!

Prodaja koksa.

Podpisana tovarna priporoča p. n. občinstvu koks I. vrste popolnoma čist, iz angleškega premoga — po sledečih cenah:

pri odkupu pod 500 kilogr. po f. 2.30 vsacih 100 kilogr.
to je „ „ 1.28 dunajskih cent.

pri odkupu nad 500 kilogr. po f. 2.20 vsacih 100 kilogr.
to je „ „ 1.23 dunajskih cent.

Goriška plinarnica.